

Koondanalüüs: Erasmus+ õpiränne Repicesse, Tšehhimaale

Koostatud õpilaste ja õpetajate refleksioonide põhjal

Osalejad: 3. klassi õpilased (10 Eesti ja 8 Tšehhi last)

Toimumisaeg: juuni 2025, teine nädal

Projekti teema: Kalad – ja läbi selle loodus, keskkond, koostöö, kultuuridevaheline suhtlemine

Vastuvõttev kool: Edubbaa põhikool Repices Tšehhimaal

Isiklik ja sotsiaalne areng

Õpilased:

- Paljude jaoks oli see **esmakordne pikk eemalolek kodust**, samuti esimene lennureis, mis tähendas suure sammu astumist iseseisvuse suunas.
- Kuigi esines koduigatsust, kohaneti kiiresti – peegeldustest ilmselt, et lapsed olid “vapramad kui arvata osati” ja “kohanesid kiiresti uute oludega”.
- Suurenes **enesekindlus ja julgus suhelda**, sh võõrastes situatsioonides – alates majutajaperedest kuni rahvarohke Praha metrooni.
- Õpilased olid **tähelepanelikud ja analüütilised** – nad märkasid kultuurilisi ja sotsiaalseid erinevusi (nt peretraditsioonid, koolikorraldus, õpetajate suhtlusviisid) ning tõid neid vestlustes ja refleksioonides esile.

Õpetajad:

- Täheleandisid, et õpiränne tõi lastes esile omadusi, mida igapäevases koolielus alati ei märgata – nt vastupidavus, huumorimeel, oskus arvestada teistega.
- Toodi esile, et **Eesti õpilased olid koostöövalmimad ja avatumad kui nende Tšehhi eakaaslased**, eriti segarühmades töötamisel – ilmselt tänu varasemale rühmatöö kogemusele.
- Märgati, et isegi need lapsed, kelle osalemises algselt kaheldi, löid õpirändes tugevalt läbi – muutusid aktiivseks, kaasatuks ja iseseisvamaks.

Õpitud teadmised ja oskused

Õpilased:

- Praktiliste olukordade kaudu (nt raha vahetamine, päevakava järgimine, isikliku varustuse haldamine) arendati **elulisi baasoskusi**.
- Tšehhi nädala jooksul **osaleti mitmes loodusõppe tegevuses**, mis toetas looduse märkamise oskust.
- Refleksioonide põhjal tekkis lastel mitmeid **kriitilisi küsimusi ja seoseid**: seda ka nt pealtnäha väga lihtsates asjades - miks metroos trügiti, miks ei kasutatud rohkem

inglise keelt, miks oli nii palju saia ja vähe köögivilja – see kõik viitab **kontekstiteadlikkuse ja analüüsivõime arengule.**

Õpetajad:

- Täheleandisid, et **suhtlusoskus paranes** mitte ainult inglise, vaid ka eesti keeles – eriti väljendusjulguse osas.
- Leiti, et kuigi projekti põhiteemat (kalad) käsitleti Tšehhis vähem, oli see tasakaalus Eesti nädalaga ning ülejäänud tegevused olid sisukad.
- Märkati õpilaste suurt huvi teadmiste vastu, oskust küsida tähenduslikke küsimusi ning head aruteluoskust.

Kultuuriline mitmekesisus ja rahvusvaheline koostöö

Õpilased:

- Said **esmakordselt elada võõras peres**, kohaneda uue kodukorra ja kommete järgi ning mõista, kuidas inimesed erinevates kultuurides elavad.
- Võõrkeelses keskkonnas toimetulek parandas **suhtlemisvalmidust ja loovust**, nt kui keeleoskusest jäi puudu, täideti lüngad žestide või abivahenditega.
- Märkati ka, et samas vanuses Tšehhi lapsed olid mõnes aspektis (nt rühmatöö eelistused) vähem paindlikud – see võimaldas õpilastel mõista kultuuriliste normide ja harjumuste erinevust.

Õpetajad:

- Tšehhi kool oli **oluliselt väiksem kui Eesti kool**, mis tõi kaasa teistsuguse koolikultuuri – rahulik päevatempo, pikemad vaheajad ja suurem füüsiline aktiivsus (nt aiatööd, nõudepesu, jäätmete sorteerimine).
- Kohtumised ja koostöö Tšehhi õpetajatega võimaldasid vaadelda hariduskultuuri erinevusi (nt Hea Alguse metoodika elementide kasutus), mis mõjus inspireerivalt.

Õpirände teemad: keskkond, loodus ja kestlikkus

Õpilased:

- Kuigi kalade teema oli Tšehhis vähem esil kui Eesti õpirände nädalal, saadi **keskkonnateadlikkuse alaseid kogemusi läbi igapäevaelu**: jäätmete sorteerimine, kompostimine, aiatööd.
- Märkati uusi praktikaid – nt et pered tõid kooli plastpudeleid ja papptorusid, mida hiljem taaskasutati.

Õpetajad:

- Tõstsid esile **loodusõppeks kasutatavate materjalide mitmekesisust ja lapsesõbralikkust**, nt visuaalsed voldikud, töölehed, teemamängud ja isiklikud abivahendid nagu pärlikeed arvutamiseks.
- Reflekteeriti, kuidas **keskkonnasäästlikkust ja vastutustundlikkust** on võimalik õpetada just selliste igapäevaste praktiliste tegevuste kaudu, mida ka koolikorralduses teadlikult soodustatakse.

Loovus, refleksioon ja isiklik tähendus

Õpilased:

- Reflekteerisid iseseisvalt ja sisukalt – tõstatati kultuurilisi ja eetilisi küsimusi (“Kas karudel on mugav seal orus?” “Miks peab trügima metroosse?”).
- Õppisid hindama kogemusi mitte ainult läbi lõbu, vaid ka läbi mõtestamise ja võrdluse – nt rõhutasid vahet ingliskeelse info kättesaadavuse või teenindusstiili osas.
- Tõsteti esile, et “väikesed asjad” jätsid sügava jälje.

Õpetajad:

- Kogesid, et õpiränne võimaldas lastes **arendada empaatiat, märkamist ja tähenduse loomist** – “täiskasvanutel on lastelt palju õppida”.
- Täheldati, et õpilased **suutsid väljendada keerulisi mõtteid ja tundeid** ning teha seoseid nähtava ja kogetava vahel.

Õpetajate professionaalne areng

- Teemapõhise õppe mooduli idee kirjapanek ja läbiviimine oli esimene kogemus, mis pakkus väljakutseid ja arengut nii koostöö- kui planeerimisoskustes.
- Õpetajad said **võimaluse uuesti kogeda koostõise ja rahuliku koolikultuuri väärtust**, sh Hea Alguse metoodika rakendamist ja loovate hindamisvahendite kasutust (nt enesehindamise töölehed Canvas).
- Tekkisid uued mõtted, kuidas **rakendada Tšehhis nähtut oma koolis**, nt ülesandepesade metoodika, lapse tempole orienteeritud tegevused või visuaalselt atraktiivsed enesehindamislehed.

Mõju koolile ja kogukonnale

- Õpiränne andis positiivse kogemuse mitte ainult lastele, vaid mõjutas ka õpetajaid ja lastevanemaid – **osalemine tugevdas usaldust ja kogukondlikku sidusust**.
- Õpetajad peavad oluliseks, et sellised kogemused **ei jääks ainult osalejate ringi**, vaid neid tuleks jagada ka teiste klasside ja kolleegidega.

- Tõsteti esile, et õpiränded on **pikaajaliselt väärtuslikud**: neis osalemine kasvatab hoiakuid, mida ei saa õpetada ja õppida ainult klassiruumis – julgust, uudishimu, kriitilisust, kultuuritundlikkust.

Arengukohad ja soovitused

1. **Teemapõhise koostöö süvendamine** – kuigi tänagi ei ole põhjust olla ülemäära kriitiline, siis alati on arenguruumi, et õpilepingute sisulise planeerimise osas olla partnerkooliga veelgi enam koostöös, et eesmärgid saaksid veel paremini täidetud ka selles osas.
2. **Ettevalmistus keelekeskkonnaks** – lapsed kohanesid, aga enne reisi võiks pakkuda rohkem keelelist julgustust (fraaside õppimine, mängud, rollimängud).
3. **Refleksioonistruktuur** – noortel oli palju mõtteid, kuid neid võiks õpinädala hommikuste refleksioonide ajal paremini suunata, nt kindlate küsimuste või visuaalsete töölehtede abil.

Kokkuvõte

Erasmus+ õpiränne Repicesse oli sügavalt arendav kogemus nii osalenud 3. klassi õpilastele kui ka õpetajatele. Lapsed õppisid suhtlema, mõistma, märkama ja arvestama. Nad arendasid iseseisvust, keeleoskust ja empaatiavõimet, said juurde elulisi oskusi ja avardasid maailmapilti. Õpetajad said juurde professionaalset kindlust, metoodilist inspiratsiooni ja kinnitust, et väikeste lastega võib suurelt mõelda. Repice õpiränne näitas, et **päris õppimine sünnib siis, kui päriselt kogetakse** – ja seda kõike tegid 9-10-aastased noored väärikalt, rõõmuga ja avatud südamega.